

31990L0496

L 276/40

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

1990.10.6.

**A TANÁCS IRÁNYELVE**  
**(1990. szeptember 24.)**  
**az élelmiszerek tápértékjelöléséről**  
(90/496/EGK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK TANÁCSA,

tekintettel az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 100a. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára <sup>(1)</sup>,

az Európai Parlamenttel együttműködve <sup>(2)</sup>,

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére <sup>(3)</sup>,

mivel a belső piac 1992. december 31-ig történő fokozatos létrehozására való tekintettel intézkedéseket kell elfogadni; mivel a belső piac egy belső határok nélküli térség, amelyen belül biztosított az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása;

mivel növekvő érdeklődés mutatkozik az étrend és az egészség közötti összefüggés, valamint az egyéni szükségleteknek megfelelő étrend kiválasztása iránt;

mivel a Tanács, valamint a tagállamok kormányainak a Tanácsban ülésező képviselői a rákellenes európai cselekvési programról szóló, 1986. július 7-i állásfoglalásukban a táplálkozás javítását elsődleges feladatként jelölték meg;

mivel a táplálkozási alapelvek ismerete, valamint az élelmiszerek megfelelő tápértékjelölése jelentősen megkönnyítené a fogyasztók döntéshozatalát;

mivel a tápértékjelölést további intézkedéseknek kell követnie a lakosság táplálkozásra irányuló felvilágosítása területén;

mivel a tápértékjelölést szabványosított formában kell feltüntetni a Közösség egész területén, egyrészt azért, hogy a fogyasztó javát szolgálja, másrészt a kereskedelem esetleges technikai akadályainak elkerülésére;

mivel a tápértékjelöléssel ellátott élelmiszereknek meg kell felelniük az ezen irányelvben meghatározott szabályoknak;

mivel a tápértékjelölés más formáit meg kell tiltani, ugyanakkor a tápértékjelöléssel nem rendelkező élelmiszerek szabad mozgását lehetővé kell tenni;

mivel ahhoz, hogy az átlagos fogyasztó megszólítható legyen, és hogy a tápértékjelölés bevezetésének a célja megvalósuljon – továbbá a táplálkozási ismeretek alacsony szintje miatt – egyszerű és könnyen érthető információkat kell megadni;

mivel ezen irányelv bizonyos időszakon át történő alkalmazása lehetővé teszi az e témára vonatkozó értékes tapasztalatok megszerzését, valamint a tápértékre vonatkozó információk szolgáltatásának módjára adott fogyasztói válaszok értékelését, mindez pedig lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy felülvizsgálja a szabályokat, és megfelelő módosításokat javasoljon;

mivel az érintetteknek – különösen a kis- és középvállalkozásoknak – a lehető legtöbb termék tápértékének jelölésére történő ösztönzése céljából az információk teljesebbé és kiegyensúlyozottabbá tételére vonatkozó intézkedéseket kell fokozatosan bevezetni;

mivel az ezen irányelvben megállapított szabályoknak a *Codex Alimentarius* (Élelmiszerkönyv) tápértékjelölésről szóló útmutatásait is figyelembe kell venniük;

mivel a legutóbb a 89/395/EGK irányelvvel <sup>(4)</sup> módosított, a végső fogyasztók részére értékesítendő élelmiszerek címkézésére, kizserelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1978. december 18-i 79/112/EGK tanácsi irányelv <sup>(5)</sup> tartalmazza az általános címkézési rendelkezéseket és meghatározásokat; mivel emiatt ezen irányelv a tápértékjelölésre vonatkozó rendelkezésekre korlátozható,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

(1) Ez az irányelv a végső fogyasztóhoz eredeti állapotban eljuttatott élelmiszerek tápértékjelölésére vonatkozik. Ez az irányelv olyan élelmiszerekre is vonatkozik, amelyekkel éttermeket, kórházakat, kávéházakat és hasonló, a közétkeztetésben működő gazdasági szereplőket látnak el (a továbbiakban: közétkeztetésben működő gazdasági szereplők).

<sup>(1)</sup> HL C 282., 1988.11.5., 8. o. és

HL C 296., 1989.11.24., 3. o.

<sup>(2)</sup> HL C 158., 1989.6.26., 250. o. és

HL C 175., 1990.7.16., 76. o.

<sup>(3)</sup> HL C 159., 1989.6.26., 41. o.

<sup>(4)</sup> HL L 186., 1989.6.30., 17. o.

<sup>(5)</sup> HL L 33., 1979.2.8., 1. o.

(2) Ezt az irányelvet nem kell alkalmazni:

- a természetes ásványvizek vagy az emberi fogyasztásra szánt egyéb vizek esetében,
- az étrend-kiegészítők/táplálék-kiegészítők esetében.

(3) Ezt az irányelvet a különleges táplálkozási célokra szánt élelmiszerekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1989. május 3-i 89/398/EGK tanácsi irányelv<sup>(1)</sup> címkézésre vonatkozó rendelkezései, és az említett irányelv 4. cikkében említett egyedi irányelvek sérelme nélkül kell alkalmazni.

(4) Ezen irányelv alkalmazásában:

a) a „tápértékjelölés” a címkéken feltüntetett alábbi információk körét jelenti:

i. energiatartalom;

ii. tápanyagok:

- fehérje,
- szénhidrát,
- zsír,
- rost,
- nátrium,
- a mellékletben felsorolt és az ott meghatározott értékek alapján jelentős mennyiségben jelenlévő vitaminok és ásványi sók.

A vitaminok és az ásványi anyagok listájának, és azok ajánlott napi bevitelének a változásait a 10. cikkben meghatározott eljárás szerint kell elfogadni;

b) a „tápértékre vonatkozó adatok” az összes olyan megjelenítés és reklámszöveg, amelyek azt állítják, sugallják, vagy arra utalnak, hogy az élelmiszernek különleges táplálkozási tulajdonságai vannak annak az energiának (kalóriaértéknek) köszönhetően, amelyet

- tartalmaz,
- csökkentett vagy megnövelt mértékben tartalmaz, vagy
- nem tartalmaz,

és azon tápanyagoknak tulajdoníthatóan, amelyeket

- tartalmaz,
- csökkentett vagy megnövelt mértékben tartalmaz, vagy
- nem tartalmaz.

Bármely tápanyag minőségére vagy mennyiségére vonatkozó hivatkozás nem minősül tápértékre vonatkozó adatnak, amennyiben azt jogszabály írja elő.

A 10. cikkben említett eljárás szerint bizonyos esetekben meghatározható az, hogy az ezen albekezdésben szereplő feltételeket teljesítették-e;

c) a „fehérje” a következő képlet szerint kiszámított fehérjetartalom: fehérje = az összes Kjeldahl szerint mért nitrogén 6,25-tel szorozva;

d) a „szénhidrát” az emberi szervezet anyagcseréjében átalakuló összes szénhidrát, ideértve a polioloikat is;

e) a „cukrok” az élelmiszerekben jelenlévő összes monoszacharid és diszacharid, a polioloik kivételével;

f) a „zsír” az összes lipid, ideértve a foszfolipideket is;

g) a „telített zsírsavak” a kettős kötés nélküli zsírsavak;

h) az „egyszeresen telítetlen zsírsavak” az egy cisz kettős kötet tartalmazó zsírsavak;

i) a „többszörösen telítetlen zsírsavak” a cisz és cisz-metilénnel elválasztott kettős kötések tartalmazó zsírsavak;

j) az „élelmiszerrost” azt az anyagot jelenti, amelyet a 10. cikkben szereplő eljárás szerint meghatározott eljárás alapján megállapításra kerülő vizsgálati módszerrel kell mérni;

k) az „átlagérték” az az érték, amely a legjobban mutatja az adott élelmiszer által tartalmazott tápanyag mennyiségét, ugyanakkor tükrözi a szezonális eltéréseket, a fogyasztási szokásokat, valamint az egyéb olyan tényezőket, amelyek az aktuális érték változásait okozhatják.

## 2. cikk

(1) A (2) bekezdés rendelkezésére figyelemmel a tápértékjelölés nem kötelező.

(2) Amennyiben tápértékre vonatkozó hivatkozás szerepel egy termék címkéjén, kizserelésén vagy reklámjában, akkor a tápértékjelölés kötelező.

## 3. cikk

Az egyetlen engedélyezett, tápértékre vonatkozó állítás az energiatartalomra, az 1. cikk (4) bekezdése a) albekezdésének ii. pontjában felsorolt tápanyagokra, valamint az olyan anyagokra vonatkozó meghatározások lehetnek, amelyek e tápanyagcsoportok egyikébe tartoznak, vagy amelyek valamely tápanyagcsoport összetevőjét képezik. Az e cikk értelmében vett, tápértékre vonatkozó adatok korlátozására vagy tilalmára vonatkozó rendelkezéseket a 10. cikkben meghatározott eljárás szerint lehet elfogadni.

## 4. cikk

(1) Amennyiben a tápértékjelölés kötelező, a feltüntetendő információknak az alábbi 1. vagy 2. csoportból kell állniuk a következő sorrendben:

### 1. csoport

a) energiatartalom;

b) fehérje-, szénhidrát- és zsírtartalom.

### 2. csoport

a) energiatartalom;

b) fehérje-, szénhidrát-, cukor-, zsír-, telített zsírsav-, rost- és nátriumtartalom.

(2) Amennyiben a tápértékre vonatkozó adatot a cukor, a telített zsírsavak, a rost vagy a nátrium esetében határozták meg, akkor az információkat a 2. csoport szerint kell megadni.

<sup>(1)</sup> HL L 186., 1989.6.30., 27. o.

(3) A tápértékjelölés a következők közül többet is tartalmazhat:

- keményítő,
- poliolok,
- egyszeresen telítetlen zsírsavak,
- többszörösen telítetlen zsírsavak,
- koleszterin,
- a mellékletben felsorolt és az ott meghatározott jelentős mennyiségben jelen lévő ásványi anyagok vagy vitaminok.

(4) Tápértékre vonatkozó adat feltüntetésakor az (1) és a (3) bekezdésben említett tápanyagcsoportok egyikébe tartozó vagy azok valamelyikének alkotóelemét képező anyagok megadása kötelező.

Ha a többszörösen telítetlen zsírsavak és/vagy az egyszeresen telítetlen zsírsavak és/vagy a koleszterin arányát megadják, akkor a telített zsírsavak arányát is meg kell adni, ami – ebben az esetben – nem képezi a (2) bekezdés értelmében vett, tápértékre vonatkozó adatot.

#### 5. cikk

(1) A feltüntetendő energiatartalmat a következő átváltási együtthatók alkalmazásával kell kiszámítani:

- |                                       |                      |
|---------------------------------------|----------------------|
| – szénhidrát (a poliolok kivételével) | 4 kcal/g – 17 kJ/g   |
| – poliolok                            | 2,4 kcal/g – 10 kJ/g |
| – fehérje                             | 4 kcal/g – 17 kJ/g   |
| – zsír                                | 9 kcal/g – 37 kJ/g   |
| – alkohol (etil-alkohol)              | 7 kcal/g – 29 kJ/g   |
| – szerves sav                         | 3 kcal/g – 13 kJ/g   |

(2) A következő francia bekezdésekre vonatkozó rendelkezéseket a 10. cikkben meghatározott eljárás szerint kell elfogadni:

- az (1) bekezdésben említett átváltási együtthatók módosítása,
- az élelmiszerek energiatartalmának pontosabb kiszámítása céljából azoknak az anyagoknak az (1) bekezdésben szereplő listára – ezen anyagok átváltási együtthatóival együtt – történő felvétele, amelyek az ott említett tápanyagcsoportok egyikébe tartoznak vagy annak alkotóelemei.

#### 6. cikk

(1) Az energiatartalmat és a tápanyagok vagy összetevőiknek arányát számokkal kell megadni. A következő egységeket kell használni:

- |                        |   |           |
|------------------------|---|-----------|
| – energia – kJ és kcal | } | gramm (g) |
| – fehérje              |   |           |
| – szénhidrát           |   |           |
| – zsír                 |   |           |
| – rost                 |   |           |
| – nátrium              |   |           |

- |                                |                                  |
|--------------------------------|----------------------------------|
| – koleszterin                  | milligramm (mg)                  |
| – vitaminok és ásványi anyagok | a mellékletben megadott egységek |

(2) Az információkat 100 grammra vagy 100 milliliterre vonatkozóan kell megadni. Ez megtörténhet a címkén feltüntetett mennyiségre vonatkozóan vagy adagonként, feltéve hogy a csomagban lévő adagok számát feltüntették.

(3) A 10. cikkben meghatározott eljárás szerint előírható, hogy az (1) és (2) bekezdésben szereplő adatokat grafikai formátumban jelenítsék meg.

(4) A feltüntetett mennyiségeknek az élelmiszer értékesítésre kerülő mennyiségeinek kell megfelelniük. Adott esetben ezen információknak az elkészített élelmiszerre kell vonatkozniuk, feltéve hogy elég részletes felhasználási utasításokat adnak meg, és az információk a fogyasztásra kész élelmiszerre vonatkoznak.

(5) a) A vitaminokra és az ásványi anyagokra vonatkozó információkat is a (2) bekezdésben meghatározott módon, a mellékletben megadott ajánlott napi bevitel (RDA) százalékában kell megadni.

b) A vitaminok és az ásványi anyagok ajánlott napi bevitelének (RDA) százalékos aránya is megadható grafikus formában. Az ezen albekezdés végrehajtási szabályait a 10. cikkben meghatározott eljárás szerint lehet elfogadni.

(6) Amennyiben a cukrokat és/vagy a poliolokat és/vagy a keményítőt feltüntetik, ezek meghatározását közvetlenül követnie kell a szénhidrátok következő módon történő meghatározásának:

- |              |   |
|--------------|---|
| – szénhidrát | g |
| amelyből:    |   |
| – cukrok     | g |
| – poliolok   | g |
| – keményítő  | g |

(7) Amennyiben a zsírsav mennyiségét és/vagy típusát és/vagy a koleszterinszintet feltüntetik, akkor e meghatározást közvetlenül követnie kell a zsírok következő módon történő meghatározásának:

- |                                     |    |
|-------------------------------------|----|
| – zsír                              | g  |
| amelyből:                           |    |
| – telített zsírsavak                | g  |
| – egyszeresen telítetlen zsírsavak  | g  |
| – többszörösen telítetlen zsírsavak | g  |
| – koleszterin                       | mg |

(8) A megadott értékeknek az egyes esetek függvényében olyan átlagértékeknek kell lenniük, amelyek a következőkön alapulnak:

a) az élelmiszer gyártó által végzett vizsgálatait;

- b) a felhasznált összetevők ismert vagy tényleges átlagértékeiből végzett számítások;

c) általánosan meghatározott és elfogadott adatokból kiinduló számítások.

Az első albekezdésnek a megadott értékek és a hatósági ellenőrzések során meghatározott értékek közötti különbségekre vonatkozó végrehajtási szabályait a 10. cikkben szereplő eljárás szerint kell meghatározni.

#### 7. cikk

(1) Az ezen irányelv hatálya alá tartozó információkat – ha a rendelkezésre álló hely lehetővé teszi – együtt, egy helyen, táblázatos formában és sorba igazított számokkal kell megadni. Amennyiben a rendelkezésre álló hely miatt ez nem lehetséges, az információkat egymás után sorba írva kell megadni.

Az információkat jól olvashatóan és letörölhetetlenül, jól láthatóan kell feltüntetni.

(2) A tagállamoknak biztosítaniuk kell azt, hogy az ezen irányelv hatálya alá tartozó információk a vevők számára könnyen érthető nyelven jelenjenek meg, kivéve ha más intézkedéseket hoztak a vevők tájékoztatásának biztosítása érdekében. Ez a rendelkezés nem gátolja ezen információk több nyelven történő feltüntetését.

(3) A tagállamoknak tartózkodniuk kell az ezen irányelv tápértékjelölésre vonatkozó rendelkezéseinek részletesebb rendelkezések meghatározásától.

#### 8. cikk

A végső fogyasztók vagy a közétkeztetésben működő gazdasági szereplők számára árusított nem előrecsomagolt élelmiszerek, valamint az eladáskor a vevő kérésére becsomagolt és az azonnali eladás céljából előrecsomagolt élelmiszerek esetében a 4. cikkben említett információk köre és ezek közlésének módja a közösségi intézkedések 10. cikke szerinti elfogadásáig a nemzeti rendelkezések alapján fogadható el.

#### 9. cikk

A közegészségre feltehetően hatással lévő intézkedéseket a 74/234/EGK határozattal <sup>(1)</sup> létrehozott élelmiszerügyi tudományos bizottsággal folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

<sup>(1)</sup> HL L 136., 1974.5.20., 1. o.

#### 10. cikk

(1) Ha az e cikkben meghatározott eljárást kell követni, a 69/414/EGK határozattal <sup>(2)</sup> létrehozott Élelmiszerügyi Állandó Bizottság (a továbbiakban „a bizottság”) elnöke saját kezdeményezésére vagy valamely tagállam képviselőjének a kérésére az ügyet a bizottság elé terjeszti.

(2) A Bizottság képviselője a bizottság elé terjeszti meghozandó intézkedéseinek tervezetét. A bizottság az elnöke által az ügy sürgősségére tekintettel megállapított határidőn belül véleményt nyilvánít a tervezetről. A véleményt a Szerződés 148. cikkének (2) bekezdésében arra az esetre megállapított többséggel kell meghozni, amikor a határozatot a Tanácsnak a Bizottság javaslata alapján kell elfogadnia. A bizottságban a tagállamok képviselőinek szavazatait az említett cikkben meghatározott módon kell súlyozni. Az elnök nem szavaz.

(3) a) A Bizottság a tervezett intézkedéseket elfogadja, ha azok összhangban vannak a bizottság véleményével.

b) Ha a tervezett intézkedések nincsenek összhangban a bizottság véleményével, vagy ha a bizottság nem nyilvánított véleményt, a Bizottság a meghozandó intézkedésekről haladéktalanul javaslatot terjeszt a Tanács elé. A Tanács minősített többséggel határoz.

c) Ha a javaslatnak a Tanács elé terjesztésétől számított három hónapon belül a Tanács nem döntött, a javaslatot a Bizottság fogadja el.

#### 11. cikk

(1) A tagállamok meg hozzák azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek, és erről haladéktalanul értesítik a Bizottságot. Ezeket az intézkedéseket úgy kell alkalmazni, hogy azok:

– 1992. április 1-jéig lehetővé tegyék az ezen irányelvnek megfelelő termékek forgalmazását,

– 1993. október 1-jétől megtiltsák az ezen irányelvnek meg nem felelő termékek forgalmazását.

(2) 1995. október 1-jéig a tápértékjelölésben a cukrok, a telített zsírsavak, az élelmiszerrost, a nátrium közül egy vagy több – az önkéntesen vagy a tápértékre vonatkozó adatokat követően történő – feltüntetése nem vonja maga után a 4. cikk (1) és (2) bekezdésében szereplő, ezen tápanyagok mindegyikének a feltüntetésére vonatkozó kötelezettséget.

<sup>(2)</sup> HL L 291., 1969.11.19., 9. o.